

18.11.2020

SUPO 1085/01.04.01.03/2020

Suuri valiokunta
Eduskunta

Suojelupoliisin lausunto suurelle valiokunnalle valtioneuvoston selvityksestä EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan uudistuksesta (E 125/2020 vp)

Suuri valiokunta on pyytänyt Suojelupoliisin lausuntoa valtioneuvoston selvityksestä EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan uudistuksesta.

Komissio on antanut kokonaisvaltaisen tiedonannon maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan uudistamisesta (New Pact on Migration and Asylum, COM/2020/ 609 final). Tiedonanto kattaa politiikan kaikki keskeiset alueet ja antaa suuntaa alkaneelle lainsäädäntökaudelle. Erityisesti se käynnistää uudelleen yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistuksen. Tiedonannon liitteenä annettiin viisi lainsäädäntöehdotusta.

Suojelupoliisi toteaa, että tiedonannossa tehtävät ehdotukset ovat kannatettavia ja tasapainoisia. On tärkeää, että Euroopan Unionilla on yhteinen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka ja sitä tukeva lainsäädäntö. Yhteinen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikka tuo vakautta ja turvallisuutta Euroopan Unionin alueelle. Ehdotuksessa on huomioitu tasapainoisesti Euroopan Unionin turvallisuuteen liittyvät kysymykset sekä perus- ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen.

Tiedonannossa on muutamia turvallisuuden kannalta keskeisiä esityksiä, joita Suojelupoliisi tukee erityisesti. Tiedonannossa todetaan, että ulkorajalla EU:n on kurottava umpeen ulkorajatarkastusten sekä turvapaikka- ja palauttamismenettelyjen väliset erot. Prosessin ulkorajoilla olisi oltava nopea, ja sääntöjen, jotka koskevat maahanpääsyä ja pääsyä asianmukaiseen menettelyyn, olisi oltava selkeät ja oikeudenmukaiset. Komissio ehdottaa tiedonannossaan, että rajalla otetaan käyttöön kaikkiin rajan ilman lupaa ylittäviin EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisiin sovellettava saumaton menettely, johon kuuluu maahantuloa edeltävä seulonta, turvapaikkamenettely ja tarvittaessa nopea palauttamismenettely. Ensimmäisenä vaiheena olisi oltava maahantuloa edeltävä seulonta, jota sovelletaan kaikkiin ulkorajan ilman lupaa ylittäviin kolmansien maiden kansalaisiin. Seulonta käsittää henkilöllisyyden selvittämisen, terveys- ja turvallisuustarkastukset, sormenjälkien ottamisen ja niiden rekisteröimisen Eurodac-tietokantaan. Suojelupoliisi pitää tärkeänä, että turvallisuusnäkökohdat huomioidaan heti henkilön tullessa EU:n alueelle ja että häneltä otetaan sormenjäljet ja hänet rekisteröidään tietojärjestelmään.

Lisäksi Suojelupoliisi tukee komission tiedonannossaan ehdottamaa, että niihin, joiden turvapaikkahakemukset on hylätty turvapaikkaa koskevassa raja-menettelyssä, sovellettaisiin välittömästi palauttamista koskevaa EU:n rajame-

nettelyä. Tämä poistaisi luvattoman liikkumisen riskin. Kuten tiedonannossakin todetaan muuttoliikettä koskevat EU:n säännöt ovat uskottavat vain siinä tapauksessa, että ne henkilöt, joilla ei ole oikeutta oleskella EU:ssa, todella palautetaan. Suojelupoliisi toteaa, että edellä mainitun toteutuminen on keskeistä Euroopan Unionin vakauden ja turvallisuuden kannalta sekä sen kannalta että EU:n maahanmuuton sääntöjä käytännössä sovelletaan oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti.

Lisäksi tiedonannossa todetaan, että vahvat ulkorajat edellyttävät myös ajantasaisia ja yhteentoimivia tietojärjestelmiä, jotta voidaan seurata maahantuli-joita ja turvapaikanhakijoita. Eri järjestelmät muodostavat käyttöönoton jälkeen yhdenmetyt rajaturvallisuuden tietoteknisen alustan, jonka avulla tarkistetaan kaikkien EU:n alueelle laillisesti saapuvien kolmansien maiden kansalaisten oleskeluoikeus. Suojelupoliisi pitää tätä esitystä tärkeänä. Tietojärjestelmien olisi tuettava maahanmuuton ja turvapaikanhakijoiden hallintaa siten, että tietojärjestelmissä voidaan jakaa riittävästi keskeistä tietoa ja että tiedot ovat käytettävissä.

Suojelupoliisilla ei ole muuta toimialaansa kuuluvaa lausuttavaa valtioneuvoston selvityksestä.

Suojelupoliisin päällikkö
Poliisineuvos

Antti Pelttari

Ylitarkastaja

Heli Heikkola